

دانشگاه هنر اصفهان

دانشکده حفاظت و مرمت

گروه مرمت بناها و بافتها

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مرمت و احیا ابنیه و بافت‌های تاریخی

طرح مرمت و احیا خانه قریشی (آمل، مازندران)

استاد راهنما :

دکتر رضا ابویی

استاد مشاور :

مهندس حسین پورنادری

پژوهشگر:

سمیه فلاح نیا

شهریور ماه ۱۳۹۲

اظهار نامه دانشجو

اینجانب سمیه فلاح نیا دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته‌ی مرمت و احیا ابنیه و بافت‌های تاریخی گروه مرمت بناها و بافت‌ها، دانشکده حفاظت و مرمت دانشگاه هنر اصفهان به شماره‌ی دانشجویی ۸۹۱۱۲۰۳۱۰۵ گواهی می‌نمایم که تحقیقات ارائه شده در این پایان‌نامه با عنوان « طرح مرمت و احیا خانه‌ی قریشی (آمل، مازندران) » توسط شخص اینجانب انجام شده و صحت و اصالت مطالب نگارش شده مورد تأیید می‌باشد و در موارد استفاده از کار دیگر محققان به مرجع مورد استفاده اشاره شده است. همچنین گواهی می‌نمایم که مطالب مندرج در پایان‌نامه تاکنون برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی توسط اینجانب یا فرد دیگری ارائه نشده است و در تدوین متن پایان‌نامه چارچوب مصوب دانشگاه را به طور کامل رعایت کرده‌ام.

امضاء دانشجو :

تاریخ :

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری‌های ناشی از تحقیق، هم‌چنین چاپ و تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، برای دانشگاه هنر اصفهان محفوظ است . نقل مطالب با ذکر منبع بلامانع است.

دانشگاه هنر اصفهان

دانشکده حفاظت و مرمت

گروه مرمت بناها و بافت‌ها

پایان نامه کارشناسی ارشد

رشته مرمت و احیا ابنیه و بافت‌های تاریخی خانم سمیه فلاح نیا

تحت عنوان :

طرح مرمت و احیا خانه‌ی قریشی (آمل، مازندران)

ارایه شده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان بخشی از فعالیتهای تحصیلی لازم برای درجه‌ی کارشناسی ارشد که در تاریخ توسط هیأت داوران زیر بررسی و با نمره به تصویب نهایی رسید.

امضاء

۱- استاد راهنمای پایان نامه: آقای دکتر رضا ابویی

امضاء

۲- استاد مشاور پایان نامه: آقای مهندس حسین پورنادری

امضاء

۳- استاد داور داخل گروه:

امضاء

۴- استاد داور خارج از گروه:

امضای مدیر گروه

پاس و ستایش مرخداى راجل و جلالة كه آثار قدرت او بر چهره‌ى روز روشن، تابان است و انوار حكمت او در دل شب تار، در فشان. آفریدگارى كه خويشتن را به ما شناساند و در هاى علم را بر ما كشود و عمرى و فرصتى عطا فرمود تا بدان، بنده ضعیف خویش را در طریق علم و معرفت بیازماید.

اکنون كه به فضل خداوند منان مراحل تحقیق و نگارش این پایان نامه به اتمام رسیده است بر خود لازم می دانم از تمام کسانی كه با بذل عنایت خویش اینجانب را یاری نموده اند، صمیمانه قدردانی و پاسکزاری نمایم:

از استاد راهنمای بزرگوار، جناب آقای دکتر رضا ابوبی به خاطر زحمات ایشان در دوران تحصیل و راهنمایی ها و مساعدت هاى ارزنده‌ى ایشان در تمام مراحل تحقیق،

از استاد مشاور ارجمند، جناب آقای مهندس حسین پورنادری كه همیشه مورد لطف و مرحمت ایشان بوده ام، به خاطر كجك هاى فكرى و راهنمایی هاى ارزشمند ایشان در مراحل پژوهش،

از اساتید محترمی كه قبول زحمت فرمودند و داوری رساله را پذیرفتند،

از آقایان حسن قریشی طبیبی، مهندس ابراهیم قریشی طبیبی و خانم هاشمیه مقتدایی و میده قریشی طبیبی به خاطر كجك هاى ارزشمندشان كه اجراءى این پایان نامه بدون مساعدت هاى دلسوزانه‌ى ایشان میسر نبود.

در پایان از خانواده‌ى مهربان و خداكارم كه یارى كرو پشتیبان، همیشگی ام بودند و تا بد پاسکزار لطف شان خواهیم بود، كمال تشكر را دارم.

با کمال احترام

تقدیم به:

پدر و مادر مهربانم

ای پدر از تو هر چه می گویم باز هم کم می آورم
خورشیدی شدی و از روشنائی ات جانم گرفتم و در ناامیدی ماندم را کشیدی
و لبیزم کردی از شوق

و

تو ای مادر، ای شوق زیبای نفس کشیدن
ای روح مهربان، هستی ام
تو رنگ شادی بایم شدی و غم ما را با تمام وجود از من دور کردی و عمری محنتی ما را به جان خریدی

اکنون حامل دستان خسته ی ما رنزم و خسته شدم
و به خودی بالم که شما همواره پشتیبان و همراهم بوده اید

و

تقدیم به
خواهر و برادر عزیزم
که وجود نا زنین شان، افتخار زندگی ام است

و

تقدیم به
آقای حسن قریشی طبیبی و خانم شمیه مستدایی
که با کثاده رویی مرا پذیرفتند

چکیده

خانه‌های تاریخی، به عنوان یکی از ذخایر میراث فرهنگی، روایتگر فرهنگ بومی و شاخص هویت و موجودیت جامعه‌ی ایرانی هستند که حراست و حفاظت از آن‌ها حائز اهمیت است. از ارزشمندترین بناهای تاریخی استان مازندران نیز می‌توان به خانه‌های به جا مانده از دوره‌ی قاجار اشاره نمود که بیانگر ارزش‌های منطقه‌ای و ملی هستند. شهر آمل به عنوان یکی از شهرهای مهم این استان، دارای آثار و ابنیه‌ی تاریخی زیادی است که از آن جمله می‌توان به خانه‌های قاجاری این شهر با ویژگی‌های منحصر به فردی به ویژه در سطح این استان اشاره نمود.

از این رو، در این پژوهش با انتخاب یکی از خانه‌های تاریخی شهر آمل به نام «خانه‌ی قریشی» که در بافت قدیم قرار گرفته، گامی در جهت شناخت و ارزیابی کالبدی یکی از ثروت‌های فرهنگی این منطقه برداشته شده است. اهداف این پژوهش، شناخت پیشینه و وضعیت موجود این خانه، آسیب‌شناسی و در نهایت ارائه‌ی طرح حفاظت، مرمت و احیا بوده که جهت دستیابی به آن، از روش میدانی و کتابخانه‌ای برای گردآوری داده‌ها استفاده شده و روش تجزیه و تحلیل داده‌ها توصیفی و تحلیلی بوده است. پس از بررسی‌های انجام شده در مراحل شناخت، آسیب‌شناسی و ارائه‌ی طرح حفاظت و مرمت، به منظور احیای این خانه، طرح پیشنهادی با عنوان «بنیاد آمل‌شناسی» ارائه شده است که با توجه به مسکونی بودن بافت و وجود خانه‌های تاریخی متعدد می‌تواند نمونه‌ای در جهت الگوسازی برای سایر مالکین باشد.

کلید واژه: مازندران، آمل، خانه‌ی قریشی، شناخت، آسیب‌شناسی، طرح حفاظت، طرح مرمت، طرح احیا.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: کلیات پژوهش
۲	۱-۱. کلیات
۲	۱-۱-۱. مقدمه
۳	۲-۱-۱. تعریف موضوع پژوهش
۴	۳-۱-۱. اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش
۵	۴-۱-۱. پرسش‌های پژوهش
۵	۵-۱-۱. اهداف پژوهش
۶	۶-۱-۱. کاربرد نتایج پژوهش
۹	۲-۱. روش‌شناسی
۹	۱-۲-۱. قلمرو مکانی پژوهش
۹	۳-۱. پیشینه‌ی پژوهش
۱۱	فصل دوم: مطالعات پایه
۱۲	۱-۲. موقعیت جغرافیایی استان مازندران
۱۴	۲-۲. جغرافیای طبیعی شهر آمل
۱۷	۱-۲-۲. توپوگرافی
۱۷	۲-۲-۲. شیب عمومی شهر
۱۸	۳-۲-۲. زمین‌شناسی، خاک‌شناسی و قابلیت اراضی